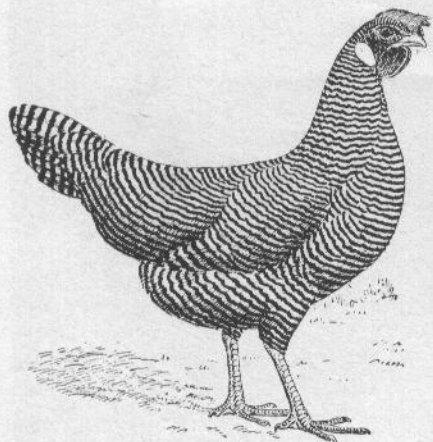

De gestreepte Leghorns, voorheen en thans

Als we bij de beschrijving van de gestreepte Leghorns de kleurslagbenaming „gestreept“ gebruiken, dan komt daarbij een zekere mate van optimisme om de hoek kijken. Want helaas is bij dit ras, evenmin als bij de gestreepte Wyandottes nog niet geheel bereikt wat bij de Plymouth Rocks reeds een halve eeuw te bewonderen is, nl. de mooie streep-tekening dwars over de veren. Het waren ook bij deze kleurslag weer de Duitse fokkers, die de beste fokresultaten bereikten en zo'n veertig jaren terug met werkelijk goede dieren op de tentoonstellingen kwamen. Spoedig daarna kwamen ze ook naar ons land en waren ze vooral in Twente in prima kwaliteit op de tentoonstellingen te vinden. In de eerste jaren na de importatie was er zelfs nog een zekere mate van vooruitgang te bespeuren, doch toen kwam er een stilstand en daarna was er zelfs van achteruitgang sprake. Een enkele fokker in het oosten van ons land heeft de fokkerij van deze kleurslag zeer serieus aangepakt, anderen konden het vraagstuk niet de baas worden of wellicht namen zij de zaak niet ernstig genoeg op.

Wijlen de heer C. S. Th. van Gink tekende aan het begin van de dertiger jaren onderstaande gestreepte Leghorns. De afbeelding voldoet geheel, behalve echter wat de tekening betreft. Naar onze mening is namelijk de verdeling van de streping heden ten dage wat anders, vooral donkerder. Onderstaande tekening doet ons herinneren aan de tekening van de weinig populaire licht gestreepte Plymouth Rocks.

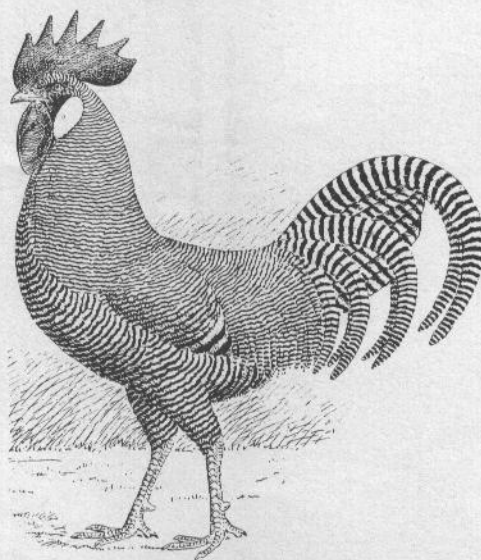

Wat was de moeilijkheid en de voorgeschiedenis van de kleurslag?

Men kende voordien zowel in ons land als in Duitsland reeds Leghorns van deze kleurslag en zij stonden toen bekend onder de naam van koekoek Leghorns, evenals dat in het verleden met de Wyandottes het geval was. Het waren inderdaad ook koekoek Leghorns en zeker geen gestreepte Leghorns van het strepspatroon zoals we dat heden ten dage bij deze kleurslag kunnen tegenkomen en zeker kennen van de gestreepte Plymouth Rocks. Het waren dus dieren met een wat geblokte, vrij onscherpe, onevenredige streping. Er zullen echter heden ten dage nog fokkers onder ons zijn, die niet weten, dat er verschil bestaat tussen de kleurslagen „koekoek“ en „gestreept“, terwijl, wil men in deze kleurslagen iets bereiken, men hiervan toch op de hoogte moet zijn.

Wat is het verschil tussen „koekoek“ en „gestreept“?

De kleurslagbenamingen „koekoek“ en „gestreept“ worden door velen, zelfs doorgewinterde fokkers, wel eens misverstaan. Een oorspronkelijk onderscheid tussen beide tekeningen bestaat ook niet, d.w.z. voor zover een blauwgrijze grondkleur onderbroken door een donker-blauwgrijze of grijszwarte tekening, welke bij de haan in vrijwel gelijke en bij

de hen in een mindere breedte verlangd wordt. Bij koekoekkleurige hoenders zijn de strepen niet scherp begrensd en in het gevederte van het lichaam enigszins boogvormig. De halsveren van de hennen en de zaderveren van de haan hebben de tekening van een omgekeerde V. De helderheid van de tekening is afhankelijk van het geslacht, doch ook wel van de grootte van de veer. De hen b.v. zal altijd wat donkerder aanzien dan de haan en wel om twee redenen. Ten eerste zijn de dwarsbanden in de veren van de hen iets forser en ten tweede is bij de hen het veereinde donker, terwijl bij de haan het veereinde geen donkere tekening heeft. Daar juist het veereinde zichtbaar is, heeft dit het typische onderscheid tot gevolg, dat bij de hen het gevederte over het geheel aanmerkelijk donkerder toont. Om deze beschrijving nog wat duidelijker te maken moeten we teruggrijpen naar een stuk geschiedenis. Omstreeks het einde van de vorige eeuw werd één van de oudste Amerikaanse rassen, de Dominiques, naar het continent gebracht. In hun vaderland waren ze reeds gebruikt om de Plymouth Rocks te creëren, een ras dat toen ook alleen nog maar in de koekoekkleur bestond. Het ras werd ook met deze kleurbenaming de wereld ingestuurd. De Plymouth Rocks kwamen omstreeks de eeuwwisseling in Europa. In dit ras ontstonden echter spoedig reeds twee fokrichtingen, een donkere, die vooral in Engeland nogal opgang maakte, en een lichte, die zijn aanhangers voornamelijk in Amerika vond. De laatste werd destijds bij ons ook nogal populair, doch deze liefde heeft niet zo heel lang geduurd. De verhouding tussen de lichte en donkere banden was 3 op 1. Door deze op hennentekening ingestelde kleurverdeling verbleekten de hanen zo zeer in kleur, dat zij op tentoonstellingen nauwelijks nog aandacht trokken. Hierna volgde de bezinning en men ging bij de hanen een wat donkerder tekeningtype aanfokken met strepen van ongeveer gelijke breedte, wat tot gevolg had, dat de hennen ook donkerder werden, doch men trachtte zoveel mogelijk de tekeningverdeling van de haan ook in dit geslacht te benaderen. Dit was dan ook het ogenblik, dat vele rassen, die tot dat moment als koekoek betiteld werden, de naam „gestreept“ kregen. Zij behielden echter de wat bredere streping, zoals heden ten dage nog duidelijk te zien is bij de

Leghorns en bij voorbeeld de Wyandottes. Er zijn echter rassen, die de koekoek-tekening trouw gebleven zijn, zoals b.v. Naakthalzen, de Kuifhoenders, de Brabanters en de Oilebaarden. In de loop der jaren is echter bij deze rassen de tekening ook sterk verbeterd en een wat verwaterde tekening met bruine aanslag wordt thans, ook bij deze rassen, als een zware fout aangerekend.

Een onderdeel, dat alle belangstelling bij de beoordeling verdient, of het nu gestreepte of koekoekkleurige hoenders zijn, is de tekening van de vleugels.

Wanneer in dit onderdeel een te donkergrijze kleur of in het geheel geen streping voorkomt, dan is er in het overige gevederde meestal ook iets mis. Bij rassen, die nogal lang van staart zijn komt het voor, dat in de sikkels en bijsikkels van de hanen en in de stuurpenen van de hennen weinig tekening te zien is. Een dergelijke fout kan echter zeer goed verholpen worden door inkruising van een groenglanzende zwarte hen in de stam. Dit is wel een vrij grote omweg, doch er is o.i. geen andere mogelijkheid. Het zou veel gemakkelijker zijn wanneer er nog Schotse grijzen waren, doch dit ras, dat verantwoordelijk is voor de koekoekkleur in meerdere van onze hoenderrassen, schijnt zelfs in Schotland uitgestorven te zijn.

Een heel groot onderscheid tussen „koe-

koek" en „gestreept" is nog te onderscheiden in de donspartij van beide variëteiten. Bij de eerstgenoemde is in het onderdons geen tekening meer te vinden en is de onderkleur grijs, doch bij gestreept loopt de dwarstekening door tot aan de wortel van de veer.

Het is een vaststaande zaak, dat bij alle gestreepte en koekoekkleurige rassen de hanen een nuance lichter zijn dan de hennen, een verervingsaangelegenheid.

De omvorming van koekoek tot gestreepte Leghorn

Zoals reeds door ons is geschreven kende men reeds langer de koekoek Leghorn, doch de kleurslag voldeed niet. Men ging er toe over gestreepte Plymouth Rocks in de kruisen om te komen tot een tekening, die gelijk was aan de kleurslag van dat ras. De grote moeilijkheid, welke men later te overwinnen kreeg, was om de invloed van deze Plymouth Rock-kruising, wat de bouw en het type aanging, weer geheel en al kwijt te raken. De kruising met Plymouth Rocks was de meest wenselijke bloedvoering, omdat het een groot aantal jaren in beslag zou nemen om zonder hun bloed te gebruiken toch diezelfde tekening te verkrijgen, nog afgezien van het feit of er fokkers gevonden zouden kunnen worden om een zo moeilijk vraagstuk op te lossen.

Men kruiste dus aanvankelijk gestreepte Plymouth Rocks in, doch met grote hardnekkigheid bleven kort gedrongen type, korte staarten en kleine, deels rode oren optreden. De kleur en de tekening waren

reeds een aardig stuk in de goede richting gebracht, doch men begreep wel, dat een verdere inkruising van Plymouth Rockbloed uitgesloten moest blijven, wilde men niet alle kans op behoud van het Leghorn-type volkomen verspelen.

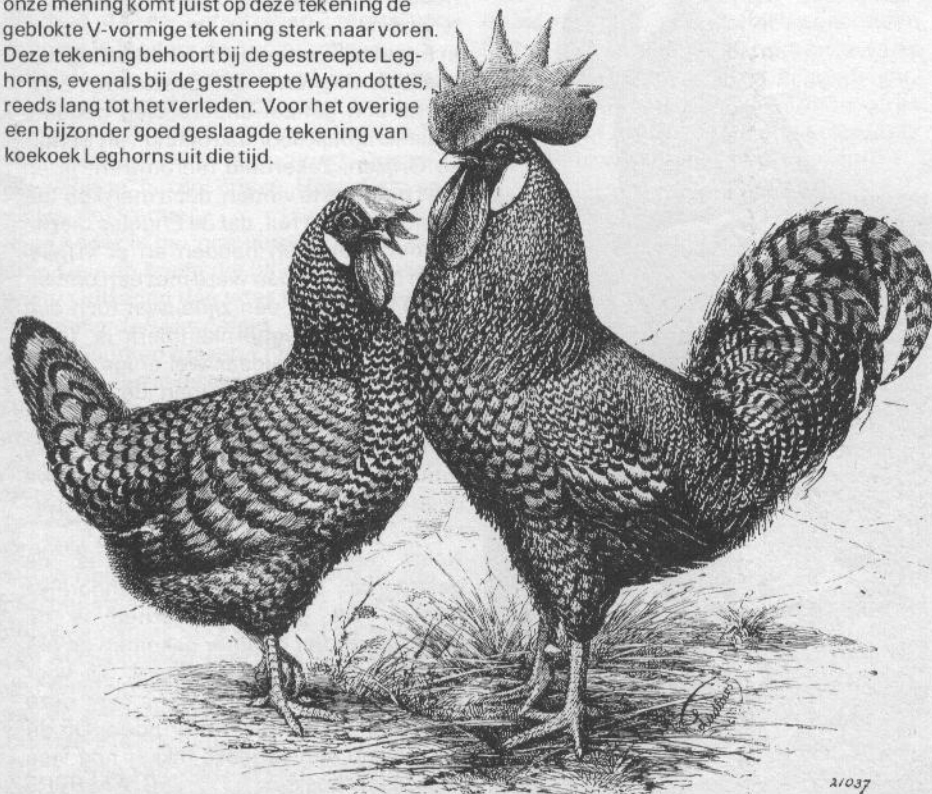
Inderdaad slaagde men er in door zorgvuldige teeltkeuze de tekening en helderheid van de grondkleur te verbeteren, terwijl door aanhoudend uitzoeken van de best bevederde en best gebouwde dieren ook het type en algemeen voorkomen gaandeweg meer en meer in overeenstemming met de andere Leghorn-variëteiten kwamen.

Toen de Leghorn-variëteit nog in de koekoekkleur gefokt werd, was het type van deze kleurslag zwaarder dan thans. Door de inkruising heeft men ook dit type verlaten en zijn de huidige gestreepte Leghorns slanker dan hun koekoek Leghorn voorouders. De tegenwoordige gestreepte Leghorn doet in vorm dan ook niet onder voor b.v. dieren van de zwarte of de buff-kleurslagen.

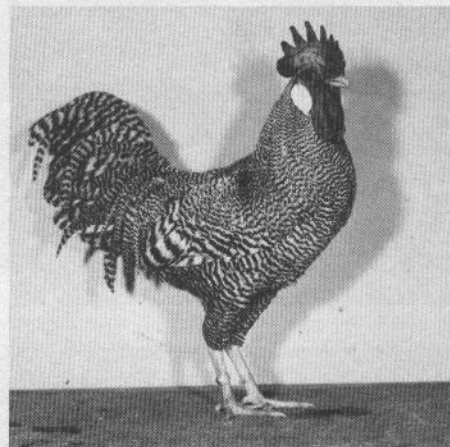
Bij de beoordeling dient men naast goede kleur en grondkleur vooral op het goede Leghorn-model te letten. Nu, jaren na de inkruisingen van Plymouth Rocks, is vaak de erfenis van dit ingevoerde bloed nog zichtbaar in verschillende onderdelen van deze kleurslag. Korte ruggen en slecht ontwikkelde staarten, vooral bij de hanen, herinneren nog aan de kruisingen destijds ondernomen. De bouw van het dier, ongeacht haan of hen, moet slank zijn, terwijl bij de haan prijs gesteld wordt op lange, fraai gebogen, sikkels en bijsikkels.

De witte oren moeten middelgroot en ovaal van vorm zijn. Vooral bij deze kleurslag willen nog wel eens rode oorranden optreden. Ook de kam dient mid-

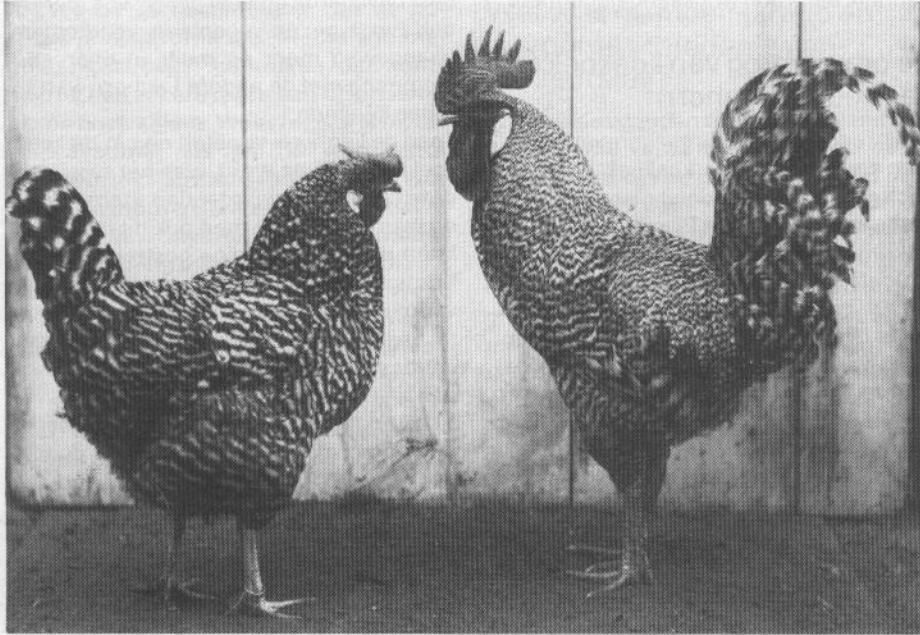
3 Ten einde te accentueren wat we bedoelen met het verschil tussen „koekoek" en „gestreept" beelden we hierbij af een sterk verouderde tekening van de heer Ludlow. Naar onze mening komt juist op deze tekening de geblokte V-vormige tekening sterk naar voren. Deze tekening behoort bij de gestreepte Leghorns, evenals bij de gestreepte Wyandottes, reeds lang tot het verleden. Voor het overige een bijzonder goed geslaagde tekening van koekoek Leghorns uit die tijd.

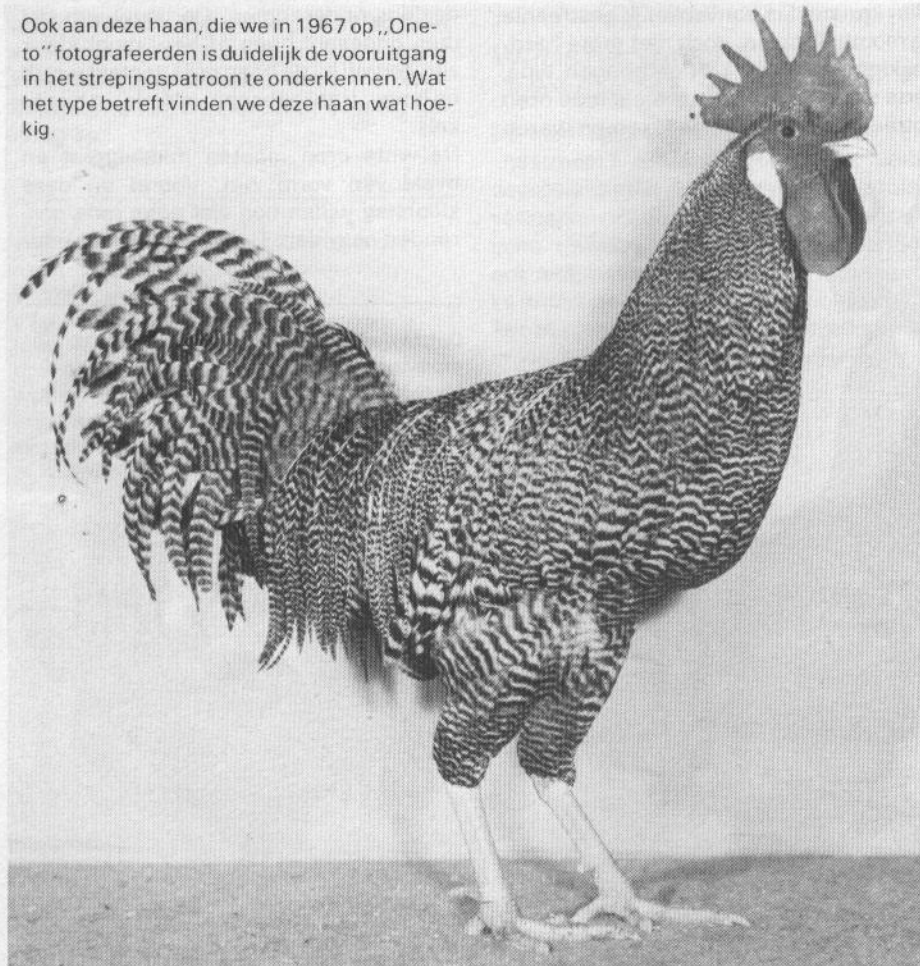
Dat de kleurslag gestreept in de Leghorns grote sprongen vooruit heeft gemaakt is duidelijk te zien aan deze „Ornithophilia"-winnaar uit het jaar 1964. Het dier heeft de bouw van een Leghorn en gaat naar een zeer fijne streping toe. Ook de staart is voldoende ontwikkeld.

Een paar Leghorns uit de tijd, dat men overging van het koekoekkleurige tekeningpatroon naar het gestreepte van de Plymouth Rocks. Op deze foto is duidelijk te zien, dat meer aandacht aan de streping werd besteed, maar ook is duidelijk te onderkennen de Plymouth Rock-inkruising. De dieren zijn namelijk wat zwaarlijvig, terwijl vooral de haan een wat korte rug laat zien en bovendien is bij hen de staart, althans voor een Leghorn, te weinig ontwikkeld.

Ook aan deze haan, die we in 1967 op „One-to“ fotografeerden is duidelijk de vooruitgang in het strepingspatroon te onderkennen. Wat het type betreft vinden we deze haan wat hoekig.

delgroot te zijn en moet bij de hennen naar één zijde omvallen.

Gescheiden hanen- en hennenfok

Om goedgekleurde dieren te fokken is het noodzakelijk, dat men, zoals we dit al eens eerder bij een gestreept ras beschreven, gescheiden hanen- en hennenfok toepast. De samenstelling der foktomen is als bij de gelijknamige Wyandotte- en Plymouth Rock-variëteit, d.w.z. een lichte haan gepaard aan hennen van de standaardkleur en streping geeft goede hennen in het nakomelingschap, de hennenfoktoom dus, terwijl een haan, die zoveel mogelijk overeenkomt met de standaardbeschrijving met te donkergetekende hennen goed gekleurde hanen oplevert.

Over het ontstaan van de vroegere koekoek Leghorns valt heel weinig te zeggen. Ze waren er vrijwel even lang als de andere kleurslagen en zij vielen regelmatig uit onderlinge kruisingen van zwarte, witte en patrijskleurige. Omdat in die tijd zowel grondkleur als tekening veel te wensen overlieten was er onder de liefhebbers heel weinig belangstelling voor te vinden.

In Engeland is men bij de verbetering van koekoek Leghorns tot gestreepte Leghorns een geheel andere weg gegaan, waarschijnlijk door inkruising van Schotse Griizen. Zekerheid hieromtrent is en was nergens te vinden, doch men kon het afleiden uit het feit, dat de Engelse dieren kleinere kammen hadden en er vrijwel geen hen gevonden werd met een omvallende kam, naar één zijde, wat toch een uitgesproken Leghornkenmerk is. Deze inkruising heeft aldaar wel enige verbetering gebracht, doch toen de Engelse fokkers de dieren van het vasteland zagen moesten de Engelse dieren het veld ruimen en veroverde de nieuwe gestreepte Leghorn onmiddellijk het terrein.

Naast een contrastrijk dier is de gestreepte Leghorn een behoorlijke legster. Tot grote populariteit is de kleurslag echter nimmer gekomen en het was te hopen, dat de fokkers, die voor speciaalfok voelen, zich eens over deze kleurslag van dit ras ontfermden. Op dit terrein kan een serieuze fokker nog vele successen boeken.

C. AALBERS